

Sygn. akt I ACz 445/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2013r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie-Wydział I Cywilny w składzie :

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościółek

Sędziowie: SSA Piotr Rusin

SSA Barbara Górczanowska (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 26 marca 2013r. w K.

w sprawie z powództwa **M. G.**

przeciwko **Bankowi (...) S.A. w W.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek zażalenia powódki od postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach Wydział I Cywilny z dnia 10 stycznia 2013r. sygn. akt I C 2939/12

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zabezpieczyć roszczenie powódki M. G. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 15 czerwca 2012 r. wystawionego przez Bank (...) S.A. w W. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy w Starachowicach postanowieniem z dnia 11 lipca 2012 r. sygn. akt I Co 991/12, poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Starachowicach pod sygn. akt KM 1157/12, do momentu prawomocnego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 września 2012 roku złożonym w Sądzie Rejonowym w Starachowicach, powódka M. G. domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 15 czerwca 2012 roku, wystawionego przez Bank (...) S.A. w W., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy w Starachowicach postanowieniem z dnia 11 lipca 2012 roku o sygn. akt I Co 991/12. Równocześnie z pozwem powódka wniosła o udzielenie zabezpieczenia roszczenia poprzez zawieszenie skierowanego przeciwko niej postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Starachowicach G. N. pod sygn. akt KM 1157/12 do momentu prawomocnego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Uzasadniając przedmiotowy wniosek M. G. podniosła, że dokumenty załączone do pozwu – w szczególności oświadczenie o odstąpieniu od umowy ugody zawartej w dniu 26 września 2011 roku i zgłoszony zarzut przedawnienia uprawniają jej roszczenie, a fakt, że komornik sądowy prowadzi przeciwko niej postępowanie egzekucyjne skierowane do jej wynagrodzenia i świadczenia emerytalnego uprawniają do interesu prawnego w zabezpieczeniu.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił wniosek.

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji wskazał przede wszystkim na brak uprawdopodobnienia interesu prawnego w zabezpieczeniu stosownie do art. 730 § 1 i 730¹ § 1 k.p.c. Nie można bowiem uznać, że sam fakt prowadzenia przeciwko powódce postępowania egzekucyjnego stanowi wystarczającą podstawę do uwzględnienia jej wniosku. Sąd podkreślił, że powódka uzasadniając przedmiotowe żądanie powołała się jedynie na tę okoliczność,

nie podnosząc żadnych innych argumentów, które Sąd mógłby w tej sytuacji ocenić. Wskazał, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia występuje wówczas, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie wydanego w sprawie orzeczenia, lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania, zatem nie wystarczy istnienie samego utrudnienia w wykonaniu orzeczenia lub utrudnienia w ociążeniu celu postępowania - utrudnienie musi być poważne. Sam fakt, iż brak zabezpieczenia spowoduje konieczność podjęcia dodatkowych czynności w celu dochodzenia praw przez uprawnionego, w sytuacji gdy realizacja roszczeń nie jest zagrożona (na co zresztą sama powódka w uzasadnieniu złożonego wniosku się nie powołuje), nie stanowi interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Istnienie interesu prawnego musi więc zostać uprawdopodobnione, co może nastąpić w każdy możliwy sposób. W świetle przepisu art. 243 k.p.c. uprawdopodobnienie (uwiarygodnienie) polega bowiem na wprowadzeniu do postępowania odpowiednich środków, nieskrępowanych wymaganiami stawianymi co do formy przez przepisy kodeksu postępowania cywilnego, dotyczące postępowania dowodowego. Nie wystarcza zatem samo twierdzenie o niemożliwości lub poważnym utrudnieniu wykonania zapadłego w sprawie orzeczenia lub poważnym utrudnieniu osiągnięcia celu postępowania w sprawie. To twierdzenie musi być poparte źródłami, które czynią prawdopodobnym stan, o którym mowa w przepisie art. 730¹ § 2 k.p.c.

Sąd pierwszej instancji stwierdził zatem, że powódka (reprezentowana w zainicjowanym przez siebie procesie przez fachowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego) nie uprawdopodobniła, aby brak zabezpieczenia – czyli brak zawieszenia skierowanego przeciwko niej postępowania egzekucyjnego – uniemożliwił lub poważnie utrudnił wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwił lub poważnie utrudnił osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Powyższe postanowienie w całości zaskarżyła powódka wnosząc o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia i rozpoznania sprawy na nowo ewentualnie jego zmianę i udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Żaląca zarzuciła naruszenie art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. poprzez uznanie, że powódka nie uprawdopodobniła, że posiada interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

W oparciu o powyższe zarzuty powódka wносиła o zmianę zaskarżonego postanowienia przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w całości i udzielenie zabezpieczenia roszczeniu powódki poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Starachowicach G. N. pod sygn. akt KM 1157/12 do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia kwestii zasadności wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia, w kontekście twierdzeń podnoszonych na uzasadnienie żądania, ma treść art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (datio in solutum). Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty, przedawnienie roszczenia.

Skoro w art. 840 § pkt 2 k.p.c. jest mowa o zdarzeniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, to przepis ten może mieć zastosowanie - jak się powszechnie przyjmuje - jedynie do takich jak wyżej wymienione lub podobnych zdarzeń, mających charakter materialnoprawny. Skoro powódka opiera swoje powództwo

na podniesionym zarzucie przedawnienia w związku z wypowiedzeniem przez stronę pozwaną umowy ugody, w której powódka zrzekła się zarzutu przedawnienia, to uprawdopodobniła swoje roszczenie na potrzeby zabezpieczenia w wystarczającym stopniu.

Wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji nie można też przyjąć by powódka nie uprawdopodobniła interesu prawnego w zabezpieczeniu. Przepis art. 730¹ § 2 k.p.c. stanowi, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Wynika stąd wyraźnie, iż zapewnienie wykonalności orzeczenia w drodze egzekucji nie wyczerpuje zadań postępowania zabezpieczającego. Interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia polegać może bowiem również na tym, że w braku zabezpieczenia uniemożliwione lub znacznie utrudnione będzie osiągnięcie celu postępowania w sprawie. O celu postępowania można mówić w szczególności w sprawach, w których zapadają orzeczenia nienadające się do egzekucyjnego wykonania, np. orzeczenia ustalające oraz orzeczenia kształtujące stosunek prawny lub prawo. Osiągnięcie celu postępowania w sprawie w rozumieniu art. 730¹ § 2 wiązać należy z rodzajem ochrony prawnej, której udzielenia żąda się w postępowaniu cywilnym. O istnieniu podstawy zabezpieczenia można więc mówić wtedy, gdy bez zabezpieczenia ochrona prawna udzielona w merytorycznym orzeczeniu w sprawie okaże się niepełna. W przypadkach gdy żądana ochrona prawna polega na ukształtowaniu prawa lub stosunku prawnego albo ustaleniu prawa lub stosunku prawnego chodzi zazwyczaj o wyeliminowanie sytuacji, w których ochrona zapewniana przez orzeczenie sądu przychodzi zbyt późno, w wyniku czego udaremnione zostają jej skutki. Taka sytuacja pojawia się w razie zabezpieczenia powództwa przeciwegzekucyjnego (art. 840 i n.), z tym że wyrok uwzględniający takie powództwo nie jest zdalny do egzekucji, lecz wyposażony jest w cechę skuteczności. Zabezpieczenie powództwa tym przypadku polega na zawieszeniu egzekucji (art. 755 § 1 pkt 3 k.p.c.). Przez zawieszenie egzekucji uprawniony uzyskuje tymczasowo taki skutek, do jakiego definitywnie doprowadzi uwzględnienie powództwa. Jednakże w rezultacie braku zabezpieczenia nie osiągnięto by celu postępowania w sprawie.

Mając powyższe na względzie, koniecznym była zmiana zaskarżonego orzeczenia, o czym orzeczono jak w sentencji na mocy art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c.